

Sivilizasiyamızın təməli - KİTAB

Bir nəsildən digərinə mənəvi miras olan zənginlik

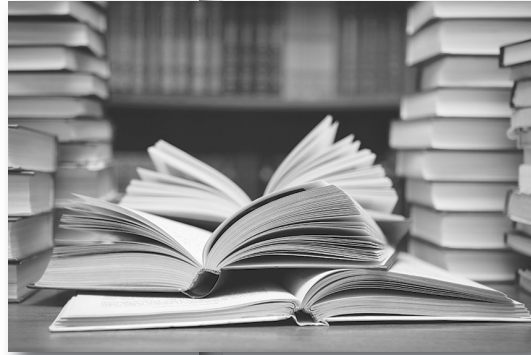
Kitab tək informasiya mənbəyi, müəyyən mövzuda məlumat toplamaq üçün vasitə deyil. Kitab həm də mənəvi-estetik zövq verən, fərdi inkişafda lokomotiv rolunu oynayıb inkişaf etməyi öyrədən, dünya ilə tanışlıq yaradıb həyata baxış bucağını genişləndirən, beyində məlumatların filtrlənməsi mexanizmini təkmilləşdirən, nəzərdən qaçan məqamlara diqqət çəkən, cürbəcür ideyalar doğuran, empatiya hissini gücləndirən, özündə elmə, sənətə, insanlığa sevgini ehtiva edən zehni qidadır. Cəmiyyətin köklü dəyişikliklərin arxasında da məhz kitab oxumaq verdiyi dayanır.

Həyat yolumuzun çırağı

Kitablardan söz açmağımız təsadüfi deyil. 1445-ci ilin bu günü - sentyabrın 30-da Almanyanın Mayns şəhərində Avropada ilk kitab çapının əsası qoyulub. İohan Quttenberqin dəzgahında çap edilmiş nəşr isə Bibliya olub. İlk dəfə bu tarixdə çap edilən kitablar sonrakı dövrdə həyatımızın ayrılmaz parçasına çevrildi.

Həyata baxışımızın dəyişməsində, fikirlərimizin düzgün istiqamətə yönəlməsində oxuduğumuz kitabların böyük əhəmiyyəti var. Kitablər həyat yolumuzda işığa çevrilərək bizi aydınlığa çıxarır, doğru yolu göstərir. İnsan nə qədər çox mütaliə edərsə düşüncəsi bir o qədər artır. Buna görə deyirlər ki, elm tükənməz xəzinədir, oxuduqca bitmir, əksinə artır. Bəlkə elə bu səbəbdən hər dəfə kitab oxuduqdan sonra hələ xeyli oxumalı kitabların olduğunu düşünürük.

Hətta istirahətin də ən səmərəlisi zamanını, vaxtını elmə sərf edərək keçirilən istirahətdir. Kitablər insana həm də həyata baxış bəxş edir, uğur qazanmaq üçün stimül verir. Cəmiyyətin maariflənməsi, savadlanması yolunda atılan birinci mərhələ kitabdən, elmdən başlayır. Bu səbəbdən kitab oxumağın təbliğati olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Yeni texnologiya ilə "ayaqlaşan" kitablar

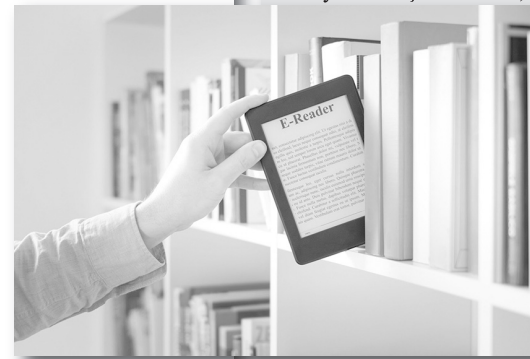
İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları həyatımızın bütün sahələrində olduğu kimi, mədəniyyətə, təhsilə, elmə ümumiyyətlə, isə, maariflənməyə və öyrənməyə də ciddi təsir göstərir. Bu baxımdan ötən əsrin axırlarından etibarən bütün dünyada internet inkişaf etməyə başladı və bu inkişaf sürətləndikcə özü

ilə yeni texnologiyalar yeni verdişlər, bacarıqlar, virtual oxu və yazı mədəniyyətini gətirdi. Beləliklə, əvvəllər yalnız mətnlər internet resurslarına daxil edilirdisə, daha

sonra İKT-nin inkişafı ilə əlaqədar olaraq elektron kitab və elektron kitabxanalar yaranmağa, formalaşmağa, yenilənməyə başladı. Bu ilk əvvəl Amerika Birləşmiş Ştatlarında baş verdi. Xüsusilə ABŞ-da ali məktəblərin kitabxanalarının elektron variantları internet resurslarında yerləşdirildi. Hazırda bu sahə ayrıca

bir sahə kimi inkişaf edir. Nəticədə "E-book"lar deyilən elektron kitab oxuyucusu cihazları yarandı. Telefonlar, smartfonlar, planşetlər kütləvi şəkildə istehsal ediləndən sonra artıq "e-book" formatı biraz zəiflədi. Onlayn kitablar isə dövrümüzdə çox işləkdir. Dövrümüzdə bir çox işləri elektron variantda həyata keçiririk. Gündəlik həyatımızda da klaviatüradan istifadə etməklə fikirlərimizi bölüşür, sosiallaşırıq. Dünya elektron kitabxanaları və elektron nəşrləri son illər çox sürətlə inkişaf etməkdədir. Onların digər elektron daşıyıcılardan və ənənəvi kitablardan çox böyük fərqləri var.

Kitablər müəyyən tirajla nəşr olunur, bu isə bir çox oxucuya çatmır. Kitablərin elektron variantı isə daha əlçatandır. Sayta və ya elektron kitabxanaya daxil olaraq həmin elektron kitabları əldə edə bilərik. Deməli, əslində, kitab oxumaq üçün çox sayda vasitələr mövcudur və bu üsullar hər gün artmaqdadır.

Kitab duyğuların tərbiyəçisidir

Yazıçı, jurnalist, nasir Fəxri Uğurlu "Yeni Azərbaycan"a açıqlamasında bildirib ki, kitab mədəniyyətin və sivilizasiyanın təməlidir: "Kitabsız cəmiyyət deqradasiyaya məhkumdur. Zaman-zaman müxtəlif kitablara maraq aktuallaşır. Bura

həm öyləncə üçün oxunan, həm də dərin düşüncənin məhsulu olan kitablər aiddir. Ümumiyyətlə kitab

çapının meydana gəlməsi bəşər tarixinin ən həlledici məqamlarından biridir. Məlumdur ki, o vaxta qədər kitablər əlyazmalar şəklində yayılırdı. Kitab nəşrinin meydana gəlməsi kitabın nüsxələnməsinə və bununla da

cəmiyyətlərin həyatında böyük

yük dəyişikliklərə səbəb oldu. Kitab insanların duyğularının, hissələrinin tərbiyələnməsində böyük rol oynayır. Mənə görə əsl tərbiyə duyğularının tərbiyəçisidir. Bir insanı ədəbiyyat və musiqi ilə tərbiyələndirərək böyütsən, aşağı səviyyədə olan sənət növlərini qəbul etməyəcək. Deməli bu üsul ən güclü tərbiyə yoludur".

F.Uğurlu qeyd edib ki, keçmişdə aristokratların, zadəganların övladları yüksək səviyyədə ədəbi və musiqi təhsili alırdılar: "Beləliklə, onlar keyfiyyəti seçirdilər və ona tərəf yönəlirdilər. Təbii ki, həmin dövrlərdə bu yalnız zadəganların üstünlüyü idi. Amma indiki dövrdə bütün insanların bu təhsildən yararlanmaq imkanları var. Mark Tvendən tutmuş çağdaş sivilizasiyanı quran məşhur adamların hər biri uşaq ədəbiyyatını oxuyaraq böyümüş şəxslərdir. Qısa şəkildə desək, kitabın cəmiyyətin, xüsusən müasir sivilizasiyanın qurulmasında misilsiz rolu var".

Günel ABBAS